

OCENA Plesna predstava

Terapija v ukinjanju plesa

ZALA DOBOVŠEK

Zakaj te ne morem zapustiti

koncept in izvedba: **Tina Valentan in Urška Vohar**
Maska in Plesna izba Maribor
Stara mestna elektrarna, premiera 21. 3. 2011

Tako imenovani antiples izvajalk Tine Valentan in Urške Vohar, ki ga deklarativno razgrneta kot centralni izvedbeni žanr, nastopa kot prisposoda oziroma se sklicuje na pragmatično odzivno funkcijo zasebno-poklicnih počutij obeh plesalk. Pečat, ki ga je nanju pustilo ukvarjanje s sodobnim plesom, reflektirata skozi prizmo njegove negacije, ironije, predvsem pa z ukinjanjem kakršne koli gibalne prenasičenosti. Dinamika (dramaturginja je Aleksandra Blagojević) s tem prehaja v skrajno ležernost, v gibanje, polno prekinitvev, bizarnih krivljenj, zamrznitev (skulpturirano telo), okorno žuželkasto plazenje, v naprežanje časa in abstrakcijo prostora, skratka, v gibalne epizode brez jasnega sidrišča, začetka ali cilja.

Kljub neprestani skupni prisotnosti si plesalki odtegujeta vidno odrsko komunikacijo, reducirata soodživljanje, medsebojnih konfliktov ni, ti so kvečjemu všteti v njiju sami, v občutljivo samorefleksijo, ki jo je mogoče predvideti, čutiti, si jo v njunem »poljubnem« premikanju domišljati, pravzaprav pa vanjo nedvoumno usmerja le spremno besedilo (njegova odsotnost bi nas tokrat morda zares utopila v izvajalski simbolni in

znakovni razpršenosti). Prav po tem kritičnem robu preštevilnih interpretativnih kodov se predstava neprestano giblje, s čimer si krči tudi linijo dvosmerne komunikacije, ki jo bolj kot navzven tišči vase, v točko, od koder izhaja, in prav tu se odgrinja sugerirano terapevtsko procesiranje izvajalk. Toda, kot že rečeno, model terapije je le nakazan, nastopi bolj v vlogi teoretičnega stebra kot dejanskega, zaznavnega učinka. Zаметki domačnosti in še bolj intime vznikajo tudi v scenografskem zaledju (Barbara Kapelj Osredkar), ki se skladno s celoto z vso silo upira fiksному opredeljevanju, z dvema straniščnima školjkama in vertikalno razprostrtimi perzijskimi preprogami vizualna atmosfera namreč konotacijo zasebnosti zgolj stilizira, v teh izbranih (pohištenih) fragmentih pa jo sočasno zlasti ironizira. Nedorečenost in odklon konkretizacijam se tako umeščata v celosten uprizoritveni okvir, kar sicer lahko načeloma osvobaja (tako izvajalca kot gledalca), zmore pa nehote tudi izbrisati vsakršno sled dramaturške jedrnatosti oziroma sporočilne ostrine.

Zakaj te ne morem zapustiti se nagiba k namernemu parafraziranju perečega hendikepa sodobnega plesa, ki namesto z okončinami raje (pridušeno) miga z intelektom in se namesto h kolektivni zavesti ter globalnim zamahom raje ozira po spiralnemu preizpraševanju lastne pozicije in svoje (samostorilne) razdrobljenosti.